

Oponentský posudek bakalářské práce

Název práce: Etické otazníky prediktivní medicíny

Autor práce: Bc. Jitka Čapková

Studijní obor: Sociální a charitativní práce

Posudek vypracovala: Mgr. et Mgr. Jana Maryšková

Datum: 20. 4. 2016

Studentka Jitka Čapková se ve své bakalářské práci věnuje nanejvýš aktuálnímu tématu – problematice prediktivních genetických testů. Rozvoj a pokrok v oboru molekulární genetiky za posledních 20 let s sebou mimo jiné přinesl i rozvoj v oblasti genetického testování. Prediktivní genetické testování představuje novou, rychle se rozvíjející oblast, která má významné zdravotní, psychologické, sociální, právní i etické dopady. A právě na etické aspekty se studentka ve své práci zaměřuje.

Práce je rozčleněna do čtyř kapitol. V první kapitole se autorka nejprve věnuje problematice současného stavu genetického testování, jeho vybraným typům, a následně objasňuje pojem prediktivní genetiky a prediktivní medicíny. Dále pak definuje pojmy etika, morálka, lékařská etika a její 4 základní principy a bioetika. Po tomto „úvodu do problematiky“ autorka přechází ve druhé kapitole k vlastním etickým problémům prediktivního genetického testování, zejména komerčně nabízených prediktivních genetických testů. Třetí kapitola je věnována otázce lidské důstojnosti jako morálnímu východisku v prediktivní medicíně. V rámci této kapitoly se autorka zabývá otázkou genetického poradenství v kontextu lidské důstojnosti. Závěrečná, čtvrtá kapitola se zaměřuje na analýzu vybraných dokumentů věnujících se oblasti genetického testování.

Jak již bylo uvedeno výše, autorka si pro svou práci zvolila velmi aktuální téma, které zpracovala se znalostí věci a na úrovni odpovídající danému stupni kvalifikační práce. Ve druhé kapitole, kterou považuji za stěžejní, se podrobně věnuje řadě důležitých témat a jejich etické reflexi, jako je např. otázka možné genetické diskriminace v souvislosti s genetickým testováním a zejména jeho komerčním používáním, otázka genetického testování dětí, ale např. i srovnání legislativní ochrany proti genetické diskriminaci v zahraničí a v České republice. Autorka rovněž velmi správně poukazuje na nezadatelnost svobody volby a autonomie rozhodování, kdy vedle „práva vědět“ existuje také „právo nevědět“, neopomněla zmínit i poněkud kontroverzní „terapeutické privilegium“. Zajímavé je rovněž spojení principu nonmaleficence s principem dvojího účinku jako etického ospravedlnění rozhodnutí rodičů pro prediktivní testování jejich dítěte.

Drobné připomínky mám k závěrečné kapitole, v níž mohl být mezi ostatními dokumenty zmíněn Návrh etických norem presymptomatického a prediktivního testování Světové zdravotnické organizace (WHO), který se k tématu práce přímo vztahuje, vhodné by bylo rovněž stručné shrnutí poznatků, ke kterým autorka analýzou vybraných dokumentů došla. Takto působí závěrečná kapitola spíše výtčově.

Je škoda, že obsahově zdařilou, zajímavou práci „sráží“ její formální stránka. Struktura práce sice odpovídá stanovenému cíli a je splněn i požadovaný rozsah. Práce však patrně neprošla jazykovou korekturou, obsahuje některé pravopisné chyby jako např. vyplívající (s. 25), množství interpunkčních chyb, na řadě míst chybí předložky, někde z textu vypadla dokonce celá slova. Přenosem formátu souboru zřejmě došlo ke splývání jednotlivých slov, což místy zhoršuje čitelnost textu. Poznámkový aparát není sjednocený a celkově by zasluhoval větší pozornost a pečlivější přístup tak, aby odpovídal příslušné normě.

Po stylistické stránce je práce velmi dobrá; autorka se neodchyluje od tématu.

Seznam použitých zdrojů obsahuje i odkazy na cizojazyčné zdroje, seznam literatury však mohl být obsáhlejší v poměru k elektronickým zdrojům.

Přes výše uvedené výtky práci rozhodně doporučuji k obhajobě s hodnocením **velmi dobře**.

Jana Maryšková